

Enkele dingen omtrent de bekering van Jan Geense

Geachte lezer, onlangs heb ik dit kostelijke boekje van en over Jan Geense gelezen. Wanneer we een bekeringsgeschiedenis lezen, moeten we eigenlijk alleen maar een autobiografie lezen. Al het andere wordt meestentijds mooier gemaakt dan het in wezen is. Ik heb alleen de eerste drie hoofdstukken ingescand om u zijn bekering (hfst. 3), maar ook de weg die tot zijn bekering geleidt heeft (hfst. 2), te laten lezen. De inhoud, maar ook met name de titels van deze twee hoofdstukken troffen mij zeer.

Hoofdstuk 2 - Een hartelijk berouw

Wat Geense in dit tweede hoofdstuk van zijn boekje verteld, is de toeleidende weg tot Christus geweest in zijn leven. Velen in onze dagen houden dit alrede voor het geestelijke leven. Waarbij sommigen zelfs een liefdesbetrekking op Christus gekregen hebben. Maar Geense verteld later zelf dat toen het recht Gods nog niet bevredigd was geworden. De toorn en de gramschap Gods over zijn zonden moest nog worden weggedragen. Geense moest met alles de dood nog in. Want onder de heerschappij van zijn eerste man is immers geen geloof, blijdschap en vrede, Gal. 3:12-21. Weet gij niet, broeders! (want ik spreek tot degenen, die de wet verstaan) dat de wet heerst over den mens, zo langen tijd als hij leeft? Want een vrouw, die onder den man staat, is aan den levenden man verbonden door de wet; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrijgemaakt van de wet des mans. Daarom dan, indien zij eens anderen mans wordt, terwijl de man leeft, zo zal zij een overspeelster genaamd worden; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrij van de wet, alzo dat zij geen overspeelster is, als zij eens anderen mans wordt. Zo dan, mijn broeders, gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens Anderen, namelijk Desgenen, Die van de doden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden, Rom. 7:4.

Hoofdstuk 3 - Uit de dood in het leven

Ondanks dat Geense zijn bekeringsweg en de verdere leidingen Gods in zijn leven, vertelt vanuit de voertaal van het gezelschapsleven uit het begin van de vorige eeuw, is het toch kostelijk dat hij de titel van het derde hoofdstuk betiteld zoals hierboven vermeld. Het is zeker waar dat Geense onder invloed stond van mannen als Smytegelt en G.H. Kersten, die in hun leer de wedergeboorte helaas te vroeg hebben gesteld. Ondanks hun leerdwaling, waren hun zielsbevindingen best zuiver. Maar hier, wanneer Geense zijn bekeringsweg omschrijft, dwaalt hij zelfs niet in de leer. Geense had klaar en helder gezien dat, toen hij licht over ontvangen genade kreeg geschonken, pas achter de kruisdood het leven door de opstanding met Jezus Christus lag. Al hetgeen daarvoor geschiedt is zeer zoet en best kostelijk, maar het is tekort voor de eeuwigheid. Want, God kon Zijn eigen lieve Zoon in Zijn heilige recht niet sparen, zo ook u en mij niet wanneer Hij deze verworven zaak geestelijk gaat toepassen. *Zijnde met Hem begraven in den doop, in welken gij ook met Hem opgewekt zijt door het geloof der werking Gods, Die Hem uit de doden opgewekt heeft. En Hij heeft u, als gij dood waart in de misdaden, en in de voorhuid uws vleses, mede levend gemaakt met Hem, al uw misdaden u vergevende*, Kol. 2:12-13, Gal. 2:19-20, Rom. 6:3-8.

D.J. Kleen

JAN GEENSE

UIT
GENADE
ZALIG
GEWORDEN

1. In zonden ontvangen en geboren

Het is in mijn hart gekomen om eens op te schrijven, wie God de Heere voor mij, een alles verzondigd hebbend Adamskind, geweest is tot op deze dag. En dat niettegenstaande al mijn zonden en verdorvenheid en met mijn hinkende voeten. Want tot hinken en zinken ben ik steeds gereed. Voor de Heere zijn mijn verborgen zonden en mijn grote euvel daden en woelingen van het vlees niet verborgen. Ik moet wel bekennen dat er geen mens is die meer reden heeft om zijn neus in het stof te steken en te bukken voor de hoge God, dan ik.

Naar Gods eeuwige raad ben ik geboren te Yerseke, op 30 april 1848. Mijn moeder heette Jozina Pekaar. Mijn vader was Jan Jacob Geense. Naar 's Heeren Woord ben ik in zonden ontvangen en geboren. Zo ben ik opgegroeid en heb ik voortgeleefd tot mijn zeventiende of achttiende jaar. Ik diende de wereld en dronk de zonde in als water. Als de zwijnen slobberde ik het vuil der zonde op; hoe vuiler, hoe lekkerder. Tegen alle vermaningen in, die de Heere mij door Zijn knechten gaf, rende ik door, zondag en werkendag. Het was, zoals David zegt: 'Des nachts is 't kwaad zijn overleg.'

Zo is het, om boosheid te bedenken en dan te doen. Wij zijn van nature geheel onder de heerschappij der zonde, door onze diepe val in onze stamvader Adam in het paradijs. In de val hebben wij God de rug toegekeerd en zijn wij de duivel en onszelf geheel toegevalen. Wij hebben het beeld Gods verloren en satans beeld aangenomen. Uit onze standplaats en uit de gemeenschap Gods zijn wij gevallen. Zonder God zijn wij in de wereld

en wij verharden in het kwaad. Zoals Ezau zijn eerstgeboorterecht verkocht en geen plaats des berouws vond, zo zal niemand ooit tot berouw komen, als de Heere hem niet opzoekt. Dood zijn wij door de misdaden en de zonden en gans verdorven. Alles in ons is besmet: verstand en wil, gehoor, gezicht, gevoel, ja, geheel de mens, inwendig en uitwendig. Wij zijn boos en onze vruchten zijn kwaad. Hoe zal een Moorman zijn huid veranderen en een luipaard zijn vlekken? Zo min zullen wij goed doen, die geleerd hebben kwaad te doen. Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God. In de vijandschap leven wij voort, voldaan in onszelf, en wij merken niet op, om aan God te gedenken.

Maar nu is er een tijd in Gods eeuwige raad, waarin Hij degenen die in Zijn handpalmen zijn gegraveerd, komt op te zoeken. Zulke boze en zondige schepselen wil God naar Zijn vrijmachtig welbehagen redden van het verderf. Hij trekt ze door Zijn Geest en door middelen die Hij verordineerde; en Hij leidt ze op wegen, die zij niet wisten.

Ik heb ondervonden, dat ik zo goddeloos geleefd en in de wereld gewandeld heb, naar mijn eigen zin en lust, onder de macht en heerschappij der zonde. Naar de vermaningen, die ik soms in mijn consciëntie kreeg, hoorde ik niet. Zo was het op een zondag, dat ik mijn geweer met kruit en lood in de roeiboot nam om te gaan jagen. Ik deed dat gaarne. In jagen en vissen had ik een bijzonder vermaak, en ik kon het nogal goed, wat mijn boze lusten niet weinig aanwakkerde. Ik ontzag noch het gebod Gods, noch dat van de mensen. Ik voer dan op Gods heilige dag naar de plaats waar de eenden zaten op de schorren. Heel zachtjes sloop ik naderbij om ze binnen schot te krijgen. Toen schoot ik op een eend,

doch hij vloog niet weg. Ik laadde gauw, maar de vogel bleef ongedeerd zitten. Voor de derde maal schoot ik, met hetzelfde gevolg. De eend trok zich er niets van aan. Toen greep het mij aan. Ik werd benauwd. Ik merkte Gods ongenoegen over mijn doen op Zijn dag. Toen ben ik aan boord gegaan van de roeiboot. Ik durfde sindsdien Gods dag niet meer zo doorbrengen. Er was een vreze in mijn consciëntie gevallen. Zo was het en zo bleef het. Maar ik leefde er voorts bij heen.

Van mijn vader moest ik naar de kerk. O, ik brandde daartegen. Als ik een woord of wat gehoord had, ging ik weer weg. Het is gebeurd, dat ik naar de herberg liep, tot de tijd dat mijn consciëntie bezwaard werd.

Eens brak ik met mijn wereldse vrienden bijzonder in het kwade door. Wij waren op des Heeren dag naar Hansweert geweest en hadden gedronken en gezongen. Ik had een vijftientig droge haringen aan een twijg geregen en als een sjerp rond mijn hals gehangen. In een herberg verruilde ik die weer voor thee met suiker. Alle herbergen zijn duivelsplaatsen. Daar geschiedt zelden iets goeds. Maar ik zocht er mijn vermaak. Beestachtig is de mens. Hij is uit de vader der duivelen.

2. Een hartelijk berouw

Mijn broer Philip werd ziek. Hij kreeg het water en is gestorven. Ik stond bij zijn ziekbed en werd bepaald bij de dood en dat ik voor God moest verschijnen. De dood achtervolgde mij. Het was altijd, alsof ik sterven moest. O, ieder ogenblik kon het laatste zijn.

Toen geraakte ik aan het schreien en wenen. Weg waren toen al mijn atheïstische gedachten. Ik had in mijn goddeloosheid een toverboek gekocht, om kunsten te maken. Maar toen heb ik het boek verbrand. Alle genoegens van de wereld moest ik nu verlaten; ook mijn kameraden, met wie ik gelopen en gedronken en gevochten had. Toen mijn zonden mij voor ogen werden gesteld en de kortheid van mijn leven en ik gedurig dacht zomaar ineens voor de Heere te moeten verschijnen, toen liet ik al de zonden en de wereldse vermakelijkheden varen. Ik moest leren bukken voor de hoge God. Ik kon niet anders dan mijn afgelegde weg betreuren en bewenen, zodat mijn leven wegdroop. Spreken deed ik zelden.

Nu sloeg ik niet één predikatie meer over. Als ik er maar komen kon, hoe ver ik ook lopen moest, ik ging naar ds. Bakker of ds. Van Dijke of elders, waar ik de waarheid horen kon. Vrede en rust vond ik echter niet. De een zei: 'Hij heeft de tering, of een andere kwaal', een ander riep dat ik verlopen was in de zonde. Mijn bevalligheid ging weg als een mot.

Ook mijn opschik moest eraan. Ik had twee zilveren oorringen, maar ik moest ze afleggen. Mijn gepoetste schoenen en mooie kleren veranderden in zak en as.

Berouw en boetvaardig wenen waren nu mijn kleding. Ik zocht gedurig de eenzaamheid om te klagen en te zuchten. Dan nam ik Gods Woord om te doorzoeken of las ik Smytegelt. Zo wisselden het lezen en knielen voor en roepen tot God elkaar dikwijls af.

Eens op een zondag lagen wij met het schip te Wemeldinge, aan de Zeedijk. Daar moesten wij brikken lossen. Mijn vader was thuis bij moeder; ik was toen alleen. In het achteronder zat ik weer te wenen over mijn zonden en ellenden. Daar kwam de Heere met Zijn liefde mij geheel in te nemen. Ik kon mijn ganse hart uitstorten, met een hartelijk berouw en leedwezen. Ik maakte daar met de Heere een verbond en zwoer alles af, wat in de wereld was; alle zonden en lusten. Ik koos door die liefde God hartelijk en levendig tot mijn God. Ik zwoer Hem te dienen en te lieven en gaf Hem hart en hand. Met mijn ogen en handen en voeten maakte ik een verbond om op geen ding acht te geven, dat zonde was. O, wat was het oprecht in mijn hart, om zo te doen en zo te leven, als de Heere behaagde. Ik bemoeide mij met niets van de wereld. Ik was toen tussen de zeventien en achttien jaren oud. Daar had ik wel altijd willen zitten.

Het kan beter ondervonden worden, dan in woorden uitgedrukt wat het is, voor God hartelijk te wenen en berouw te hebben, dat wij tegen de Heere gezondigd hebben, en zo nauw en teer te leven naar alle geboden Gods. Geen zondige daden of gedachten mochten vernachten in mijn binnenste; ik was nooit stil, doch altijd bezig met bidden of lezen en met het gebruik der genademiddelen, die God gegeven heeft. Mijn hart werd week gemaakt en was als water. Dus kon ik het in de zonde niet houden; daarentegen had ik een brandende begeerte tot al Gods geboden en instellingen. Op zekere

tijd kwam met levende kracht het woord in mijn ziel: 'Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdel wandel, die u van de vaderen overgeleverd is, maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam.'

O, toen was het of alles brandde van de liefde tot Christus. Ik mocht het toen geloven, dat het Zijn werk was en dat ik het zelf niet had gedaan. Een vlam Zijner liefde was in mijn hart, van de kopende liefde van Christus. O, wie zal die liefde ooit kunnen uitspreken. Hij heeft Zijn volk gekocht naar ziel en lichaam beide. Het kwam met kracht mij voor: 'Zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn.' Ik mocht mij gedurig aan Hem overgeven door Zijn liefde. Geen zondige gedachte kon ik in mijn hart verdragen. Die moest ik hartelijk bewenen en belijden. In de betoning van deze liefde leefde ik al voort, gesterkt door de dierbare beloften, die mij werden toegepast. Spot en smaad van de wereld deerde mij niet. Als ik op de spotters zag dan was het: 'Indien iemand tot Mij komt, en niet haat zijn vader en moeder, en vrouw en kinderen, en broers en zusters, ja, ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn.' Dan was alles wat mij aangedaan werd maar een lichte last.

Hoe aangenaam is het om zo te mogen verkeren, dag en nacht; om aangedaan te zijn met een honger en dorst naar God en Christus en nooit stil te wezen. De liefde is sterker dan de dood. Ik had er niet om gegeven, al hadden ze mij ter dood gebracht. O, die innige liefdebetrekking en zielsuitlatingen tot de Heere Jezus, waarin ik ongeveer een jaar leven mocht, kan ik in geen woorden uitdrukken. Voor de wereld was ik onbekwaam. Als wij laveerden, dan liet ik gauw de fok over en dan

vluchtte ik in het vooronder om mijn knieën te buigen. Draaide vader het roer weer, dan hoorde ik de fok slaan, die ik dan gauw losgooide, om daarna weer in het vooronder te gaan. Zo bracht ik de tijd door. Wat een kostelijke tijd was dat. Het was de weldadigheid der jeugd en de liefde der ondertrouw.

3. Uit de dood in het leven

Naar Gods eeuwige raad en eeuwig voornemen is de dag aangebroken, die ik nooit had verwacht. Want de mens kent de Heere niet, al leidt Hij hem: 'Ik zal u gorden', zegt de Heere, 'hoewel gij Mij niet kent.'

Mijn vader was beurtschipper van Waarde in Zeeland op Rotterdam. Wij voeren veel goed en hadden nog een knechtje aan boord, een kind van mijn moeders broer, genaamd Philip Pekaar. Deze is in Zuid-Amerika gestorven. Zo waren wij van Rotterdam afgevaren en op woensdag of donderdag te Dordt gekomen. Ik weet van alles niet zo juist meer dag en uur, daar ik 57 jaar oud ben nu ik gedachte gekregen heb om hetgeen de Heere aan mij ten koste gelegd heeft op te schrijven.

Te Dordrecht dan lagen wij aan de Vuilpoort tussen vele Zeeuwse beurtschippers in. Daar moesten wij ons goed ontvangen. Met de kop van het schip lagen wij tegen de wal en de loopgang over de steven voor de ontvangst van de boodschappen. De een bracht touw; de ander vijf pond tabak of een kistje suiker; of een kar kalk of ijzer. Al deze en andere boodschappen werden aan boord gebracht voor de winkeliers en burgers te Waarde. Wij bleven te Dordt tot de volgende morgen. Weldra riep de tijd om te rusten en begaven wij ons te bed, hopende de volgende dag te doen, wat de dag meebracht. Ik had voor mijn ziel niet anders geleerd, dan dat wat ik hiervoor heb meegedeeld. O, wat was dat een dag, die toen aanbrak.

's Morgens, bij het openen van mijn ogen, verscheen de eerste Persoon in het Goddelijk Wezen mij, voldoening

eisend naar Zijn recht. Nog nooit had ik recht gezien dat mijn schuld nog openstond. Hoe vreselijk was mij dit gezicht. Toen kwamen deze woorden mij voor: 'Komt dan, en laat ons te zamen richten, zegt de HEERE.' O, hoe klaar zag ik, dat God van Zijn recht niet kan afstaan. Dat recht moet voldaan worden, door onszelf of door een ander. Zelf kunnen wij niet betalen, zelfs niet één kwadrantpenning. Ik riep maar: 'Nu is het eeuwig verloren', en ik had gedacht, dat ik behouden was.

En er was geen uitstel. Ik zag mij tussen al die schepen in en zei: 'Daar zal de stad nog van gewagen.' Ik wilde de touwen losmaken en het schip op stroom duwen, zeggende: 'Heere, doe wat goed is in Uw ogen.' Mijn vader en ons knechtje gingen beiden aan wal, zodat ik alleen overbleef. Ik heb het schip toen voor anker gegooid en ben in het ruim gaan liggen. Daar riep de Heere mij om met mij, arme stofworm, te onderhandelen. En daar heb ik gelegen en gekropen tot de middag gelijk een worm. Ik dacht niet anders dan vertreden te worden. Hoe dichterbij de Heere kwam met Zijn vlekkeloze majesteit en heilige tegenwoordigheid, hoe meer ik begon te beven. Het werd middag en ik zat te beven voor die grote Rechter van het heelal. Toen plaatste de Heere mij in het paradijs in Adam, in wie ik gerekend was en om wiens zonden ik der verdoemenis was onderworpen. Ja, mijn gehele leven was vol blinkende zonden en getuigde tegen mij tot op dit ogenblik toe. Ook kreeg ik klaar te zien dat ik niet anders had gedaan en gepoogd dan mijzelf met God te verzoenen. Alles wat ik had, viel als grond onder mijn voeten weg, want geen mens zal door zijn werken gerechtvaardigd worden voor God. Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in hetgeen geschreven is in het boek der wet dat hij het doe. God kan Zijn heiligheid niet om onzentwil verloochenen. En dat

wil de ziel ook niet. Zij keurt Gods rechtvaardig vonnis goed en krijgt Gods deugden lief boven eigen zaligheid. Althans, dat was mijn laatste woordje, arme stofworm die ik ben, dat ik liever verloren ging, dan dat Gods deugden zouden geschonden worden. Door de deugden Gods kreeg ik de deugden Gods lief, niet wetende hoe het vonnis vallen zou. Geen mens weet het die het niet geleerd heeft van de hemel, God lief te hebben in het gezicht van het eeuwig oordeel des doods. Maar o, in het onverwachte, als een licht uit te spreken, openbaarde de Heere Zichzelf aan mijn ziel in de tussenkomende Borg, met zulk een alles verlichtende kennis in mijn hart, die mij als een wolk overschaduwde. De Heere nam al mijn erf- en dadelijke zonden van mijn ziel weg alsof ik nog nooit één zonde gedaan had. Hij zag mij aan in het eeuwige Lam in genade en gunst.

Hij plaatste mij uit de dood in het leven, en schonk Zijn vrede in mijn hart en nam mij op om in het heiligdom te komen door die levende en verse weg in het bloed des Lams. O! de uitstorting van de eeuwige liefde Gods doortintelde het hart. Hier is het nu dat de liefde Gods alle vrees verdreef. Het lieve getuigenis bevestigde de weldaden aan mijn hart, dat zei: 'Maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door Welken wij roepen: Abba, Vader!' O! Toen zei ik: 'Mijn lieve Vader! Hoe zijt Gij mijn Vader geworden.' En de Heere leidde mij in de stille eeuwigheid, dat Hij gedachten des vredes over mij gehad heeft en niet des kwaads. Hij gaf mij snoer en staf en zegelring en beloofde mij dat Hij mij zou leiden naar Zijn raad. De blijdschap en de vrede die ik daar kreeg, kan ik nooit in woorden uitspreken. Het was of van mijn ogen eensklaps de schellen wegvielen. Door de verlichting van mijn ziel en mijn verstand zag ik alles anders dan

tevoren. Nu was alles dat in de rondte was Gods schepping, waarin des Heeren heerlijkheid blonk. Het was of alles mij toelachte, zelfs de dieren des velds. Het groene loof stak blij de top omhoog. Hoe menigmaal ben ik van blijdschap opgesprongen in de God van volkomen heil en zaligheid. Die kussen van Gods mond; ik was hemelsgezind gedurende lange tijd. Ik zei: 'Heere, nu zal ik nooit meer twifelen, nu mijn berg door Uw goedgunstigheid is vastgezet.'

Maar ach, de mens weet niet van hoedanige geest hij is. De Heere weet een stofworm ook wel van zijn kwalen van zelfverhoging te genezen. Bleef onze ziel maar in die vernedering bij God gelegerd, de duivel kon dan in de ziel niet komen; de poorten zijn voor hem gesloten. Kwam hij mij dan aanvallen, dan zei ik vrijmoedig: 'Vraag dat aan Jezus, voor Wiens rekening ik ben. Ik heb in dezen met mijn leven niet te rekenen.' Dan kon hij door die poort van mijn ziel niet komen. O! Wat een gelukzalig leven is het in die zieletoestand te verkeren. Op die berg zou je graag tabernakeltjes maken. Maar o nee, ik ben er niet gebleven. Maar gedurende die tijd dat het God behaagde om mij nabij Hem te doen zijn, ging ik met de Heere om als een kind met zijn vader. Ik begeerde te mogen sterven, om maar bij de Heere te mogen komen.

Ik herinner mij nog dat er in die tijd een mens stierf die naar de hemel ging. En toen voelde ik een sterke jaloezie dat zij sterven mocht en ik niet. In die tijd was mijn vader er helaas toe gekomen om zondags weleens te varen, en Gods dag te ontheiligen. Dat kon ik volstrekt niet doen. En als dat voorviel, bleef ik maar stil in het vooronder zitten wenen. Ik gevoelde wel dat ik naar het vlees mijn vader wilde gehoorzamen, maar Gods liefde en vrees voor Zijn heilige Naam en de uitgestorte

liefde in mijn hart verwekte een liefde tot Gods geboden die dit alles overtrof. Noch klappen, noch vragen konden mij bewegen tegen Gods geboden te handelen. Ik gevoelde mij onder de plichtende verbintenis door de liefde Gods om Gods recht te doen. Niet om te betalen en God te verzoenen, maar omdat die verzoening door Christus is teweeggebracht. Uit die betrekkingen kon ik niet anders dan mij aan 's Heeren gebod onderwerpen.

4. *Het varen op zondag*

Nadat de Heere mijn ogen geopend had, had ik zeer veel verdriet over het moeten varen op de dag des Heeren. Ik dorst het gebod mijns vaders niet weigeren en wenste toch het gebod Gods te gehoorzamen. Vandaar dat ik het roer van het schip vastklemde tussen mijn knieën en - ziehier het wonderlijke - zonder het roer ook maar te bewegen, dreef het schip van Wemeldinge naar Rotterdam. Het zeil overzetten (giepen) werd mij door mijn vader niet opgedragen, uit vrees en vijandschap dat ik dan zou gaan bidden of uit Gods Woord voorlezen.

Wat mijn arme moeder betreft, die had ouders die beiden kinderen Gods waren. Maar genade is geen erfgoed. Zij is in Antwerpen, in die afgodische stad, gestorven, waar ik ze mee mocht begraven.

De doorbrekende kracht om voor Gods gebod op te komen ontbrak ook bij mijn moeder, evenals bij mijn broers en zusters. Als het vrijdag of zaterdag was en mijn vader wilde dan naar Rotterdam varen, dan was het mij zeer bang. Ik wist wel dat wij daar vóór zondag niet zijn konden en ik deed dan niets dan wenen en klagen aan de troon der genade, dat ik nu weer die ontheiliging van Gods dag tegemoet zag. Ik begeerde dat de Heere mij daarvan verlossen wilde, al moest ik dan maar zo aan de dijk gezet worden.

Toen ik op een keer weer zat te wenen voor de Heere en mijn hart voor Hem mocht uitstorten, kwam ineens in mijn hart, dat ik het hoogaarsje krijgen zou dat in de kaai lag te Waarde en dat het eigendom van mijn oom was. Ik zag dat de Heere die schipper wegnemen zou en